

Biến Cố Ngày 30/4/1975

Hoài Điệp

Ngọn gió hè mang theo hơi nóng ẩm, thổi qua cửa sổ, cho tôi cảm giác không dễ chịu chút nào. Một tháng trôi nhanh từ khi tôi nghỉ làm việc cơ quan để dưỡng thai, nay sức khỏe tôi được phục hồi và thai nhi cũng khỏe hơn. Đồng hồ gỗ, báo hiệu năm giờ chiều, chồng tôi đi làm sắp về; hai con tôi đang đùa với Đào trong nhà bếp. Ý tưởng mơ ước một ngôi nhà cho các con, một không gian riêng tư cho gia đình chợt đến trong tôi. Tôi suy nghĩ, không thể sống chung mãi với gia đình anh chị Sáu. Tôi muốn ra ở riêng, về gần Ba Mẹ và anh em tôi bên Huyện Nhà Bè, để gia đình có thể phụ tôi chăm sóc hai đứa con trai lớn khi tôi sanh người con thứ ba.

Tôi ngồi vào bàn, lên kế hoạch xây nhà trên lô đất tôi đã mua kế nhà anh chị Tư. Nhờ tiền lời tôi buôn vải cộng với tiền tiết kiệm lương hàng tháng, đủ chi phí cho tôi xây một căn nhà trệt với diện tích chiều ngang năm mét, chiều dài hai mươi mét và một sân rộng dài tám mét. Nhà có phòng khách, phòng ăn, hai phòng ngủ, nhà bếp, nhà tắm và tôi dành khoảng đất nhỏ phía sau để trồng cây cảnh. Phía trước có sân rộng, tôi sẽ xây bồn trồng hoa hai bên, khoảng giữa sân là nền xi măng để các con tôi vui chơi và chồng tôi có thể đậu xe. Nhà có cổng cửa sắt lớn, hai bên cổng, tôi sẽ đặt hai trụ đèn soi sáng sân nhà lúc ban đêm. Tôi phác họa kiểu nhà đơn giản như vậy nhưng thoáng mát và dễ thương. Tôi mỉm cười hài lòng với kế hoạch xây cất ngôi nhà hạnh phúc của gia đình tôi trong tương lai.

Chồng tôi về lúc nào tôi không hay, anh đặt nhẹ tay lên vai tôi từ phía sau, tôi giật mình quay lại, anh nhìn tôi cười hỏi:

- Em đang làm gì có vẻ say mê vậy?

Tôi nắm tay anh trả lời:

- Em đang vẽ kế hoạch xây nhà cho chúng mình anh à!

Chồng tôi trở mắt nhìn tôi:

- Giặc giã đến nơi rồi, xây nhà làm gì em?

Tôi vô tư cười, nói với anh:

- Chiến tranh thì chiến tranh! Mình vẫn phải xây nhà để ở chứ anh!

Chồng tôi ôm tôi vào lòng, nghiêm trọng nói:

- Anh báo tin này cho em hay, hôm nay anh có lệnh cấm trại một trăm phần trăm. Anh ăn cơm với mẹ con xong, anh phải trở vào đơn vị ngay."

Chồng tôi vừa nói xong, tôi lo lắng, nhìn anh hỏi:

- Sao có diễn biến đột ngột vậy anh!"

Chồng tôi lắc đầu ra dấu không biết, tôi vội đứng lên nói:

- Em dọn cơm anh ăn ngay và chuẩn bị đồ đạc cần thiết cho anh mang theo nha!"

Tôi quay lưng xuống bếp, chồng tôi bế hai con trai lên phòng khách. Tôi phụ Đào dọn cơm chiều cho gia đình mà lòng ngổn ngang trăm mối, suy nghĩ đủ mọi chuyện. Chồng tôi cấm trại nhiều lần nhưng không lần nào tôi buồn như lần này và tôi cảm thấy tâm trạng bất an. Linh cảm cho tôi biết có chuyện không hay sẽ xảy ra trong những ngày sắp tới. Dọn cơm xong, tôi nén cảm xúc gọi:

- Anh ơi, ăn cơm anh à!"

Anh vào bàn, ngồi kế đứa con trai lớn. Tôi đặt đứa nhỏ ngồi kế bên tôi, đối diện với chồng tôi. Đào ngồi kế bên. Tôi chăm chú nhìn chồng tôi gấp thức ăn cho con, biết anh cũng lo lắng như tôi nhưng anh cố yên lặng để tôi an lòng. Tôi cúi xuống, dứt cơm cho đứa con nhỏ mà mắt tôi cay cay.

Sau bữa cơm, chồng tôi đùa với hai con một lúc rồi từ giã mẹ con chúng tôi. Tôi dắt hai con ra tiễn anh lên xe. Anh ôm hôn trán tôi nói:

- Em ráng gìn giữ sức khỏe và lo cho con, khi nào có cơ hội về được, anh sẽ về thăm mẹ con em."

Tôi gật đầu, anh hôn hai con một lần nữa rồi bước lên xe Jeep chạy đi. Tôi nhìn theo anh cho đến khi xe mất hút vào ngã rẽ, tôi dắt hai con trở vào nhà mà lòng buồn vơi vơi, nước mắt tôi nhỏ xuống từng giọt...

.....

Sáng ngày 30/4/75, qua đài phát thanh Tổng Thống Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng Cộng Sản vô điều kiện vào lúc 13 giờ 30 và kêu gọi quân đội Việt Nam Cộng Hòa bỏ súng. Tôi ngỡ ngàng và đau xót cho Miền Nam của chúng tôi rơi vào tay Cộng Sản một cách đột ngột. Biến cố xảy ra thật bất ngờ, tôi không thể tin VNCH thua trận một cách nhanh chóng như vậy! Đào từ ngoài chạy vào nhà kêu lớn:

- Cô ơi cô! Con thấy người ta chạy rần rần tìm tàu, máy bay đi khỏi nước mà sao cô còn ở đây?

Tiếng kêu của Đào kéo tôi về thực tại, tôi bước ra sân, gặp ông Hai từ đầu ngõ đi vào, tôi vội hỏi:

- Tình hình ra sao vậy ông Hai?

Ông Hai trả lời:

- Hỗn tạp lắm cô! Bến tàu đầy nghẹt người ta, họ chen lấn, dẫm đạp lên nhau để được xuống tàu. Còn ở Tòa Đại Sứ Mỹ cũng đầy người dành nhau lên máy bay. Tôi chạy ra phi trường Tân Sơn Nhất, thấy người ta đứng đầy bên ngoài, không vào bên trong được. Tôi biết không có cơ hội dành cho tôi ra đi. Tôi đành quay về Dinh Độc Lập xem tình thế ra sao, thấy xe tăng của Cộng Sản ủa sập cánh cửa Dinh, vào đậu bên trong. Tiếng la hét của bộ đội lẫn dân vang dội một vùng trời. Chẳng biết họ vui hay buồn!

Ông Hai kể xong, lắc đầu buồn bã rồi bỏ đi. Tôi trở vào nhà với tâm trạng buồn lo cho chồng tôi và các anh em trai của tôi. Tôi tự hỏi không biết giờ này họ ra sao? Từ ngày chồng tôi và anh Sáu cắm trại một trăm phần trăm, tôi không được tin tức của cả hai anh. Chị Sáu đã đem con về bên mẹ chị, chỉ còn lại mẹ con tôi và Đào ở nhà. Tôi bế đứa con nhỏ lên và dắt đứa lớn vào phòng định dỗ cho các con ngủ thì nghe tiếng Di Bà tôi nói ngoài cổng:

- Đào ơi, có cô ở nhà không?

Đào vội ra mở cửa, tôi mừng rỡ chạy ra kêu lên:

- Di Bà có tin gì chồng con không?

Di Bà ôm đứa con nhỏ của tôi nói:

- Chồng con và các anh em nó đang tập trung nhà Cựu Năm, tụi nó nghe ngóng xem tình hình ra sao, ngày mai mới về nhà. Con cứ an tâm!

Nghe tin Di Bà, tôi thở ra, trút đi nỗi lo trong lòng nhưng nỗi buồn vẫn đọng lại trong tôi.

.....

Sáng hôm sau, tất cả gia đình anh chị em tôi đều tập trung về nhà anh chị Tư thăm Ba Mẹ tôi. Ba nhìn con cháu ngồi chung quanh, lắc đầu nói:

- Những ngày tới, cảnh hạnh phúc của gia đình mình không còn nữa khi phải sống dưới chế độ cộng sản. Ba tưởng các con đã có kế hoạch ra đi hết rồi.

Anh Tư tiếp lời:

- Con nghĩ Miền Nam mình sẽ trung lập như hiệp định hai bên đã ký.

Ba nói tiếp:

- Các con đừng tin người cộng sản. Ba không tin Hồ Chí Minh từ lâu nên Ba không theo cộng sản từ lúc Ba còn trẻ.

Tôi không biết Ba tôi ghét cộng sản từ bao giờ, nhưng thường xuyên khuyên anh chị em chúng tôi đừng tin cộng sản, từ lúc chúng tôi chưa ý thức gì về chính trị. Kể cả anh Ba tôi bên Pháp cũng được Ba nhắc nhở như vậy. Anh Sáu nói với sự nuối tiếc:

- Biến cố xảy ra nhanh quá Ba! Con không chuẩn bị kịp cho chuyến ra đi.

Em tôi buồn thiu nói:

- Vợ con đang mang bầu, nếu ai cho con đi, chắc con cũng không đi.

Em dâu tôi có thai sau tôi một tháng, sức khỏe lại yếu nên nó không đành bỏ vợ ra đi cũng phải. Anh Năm là anh rể tôi, trước đó đóng quân tại nha Trang, nhìn Ba nói:

- Con vất vả lắm mới về tới Sài Gòn. Trên đường di tản từ Nha Trang, dân chúng chen lấn, xô đẩy, dành nhau lên những xe đò, xe nhà binh. Thậm chí người ta đeo dây cả hai bên hông xe. Lúc đó không ai nghĩ đến sự an nguy cho tánh mạng mình, miễn sao leo được lên xe. Con đi rồi, còn thấy không biết bao nhiêu người bị bỏ lại dưới đường khóc la thảm thiết. họ cố gắng chạy bộ theo xe, nhưng xe nào cũng chở người quá đầy rồi! Thật kinh hoàng!

Chồng tôi yên lặng ôm đưa con trai nhỏ vào lòng, anh nó đứng kế bên nắm tay tôi. Từ khi biến cố xảy ra, chồng tôi trở nên buồn bã và ít nói. Ngay cả với tôi anh cũng không hề tâm sự điều gì. Tôi biết anh không muốn tôi suy nghĩ lo lắng, ảnh hưởng đến bào thai tôi đang mang. Chưa có buổi họp mặt nào của gia đình tôi buồn và chán nản như hôm nay. Mẹ tôi có vẻ mệt mỏi, không sốt sắn nấu thức ăn cho chúng tôi như trước. Anh Sáu đứng lên nói:

- Chúng con xin phép về, để Ba Mẹ nghỉ ngơi. Hôm khác chúng con sẽ qua thăm Ba Mẹ.

Tất cả anh chị em chúng tôi đều từ giả Ba Mẹ, ra về theo anh Sáu. Trên đường về nhà, chồng tôi chở tôi ngang qua đường Huỳnh Thúc Kháng. Tôi thấy người ta bày bán ti vi, tủ lạnh, bàn ghế, đồ đạc xài trong nhà dọc hai bên đường, có nơi lấn cả lòng lề đường không chỗ đi lại. Chồng tôi chạy xe thật chậm, tôi hỏi anh:

- Tại sao người ta bán đồ đạc vậy anh? Chế độ nào cai trị, mình cũng phải có đồ để xài chứ!

Chồng tôi yên lặng, bà bán hàng đi về phía tôi, chỉ tủ lạnh mời:

- Thầy cô mua tủ lạnh này đi! Tủ rất mới, giá lại giảm hai phần ba.

Tôi hỏi bà bán hàng:

- Tủ lạnh còn mới sao bà lại bán rẻ vậy?

Bà nhìn tôi chân thật nói:

- Tôi mua rẻ thì bán lại cô rẻ, đồ này đa số của những người bỏ đi nước ngoài nên người nhà của họ đem ra bán rẻ. Vả lại, lúc này người bán thì nhiều còn người mua ít lắm cô ơi!

Nghe thế, tôi lên tiếng:

- À! Thì ra là vậy! Nên có giá rẻ quá!

Tôi lắc đầu không mua và cảm ơn bà bán hàng.

Chồng tôi chạy một vòng chợ Sài Gòn rồi quay về nhà. Anh buồn bã như một người lính bại trận từ chiến trường trở về. Tôi cũng buồn theo anh và tự hỏi "*Ngày giải phóng đất nước như vậy sao?*"

Ngày đó đã kéo đi bao nụ cười, để lại bao nước mắt cho dân tộc trong những ngày nổi tiếp.

.....

Ba ngày sau 30/4/75, tất cả gia đình anh chị em tôi lại tập trung về thăm ba mẹ tôi lần nữa. Thành linh, một nhóm bộ đội bỗng súng từ đâu không biết, xông vào nhà anh chị Tư tôi, đi từ trước ra sau, không chào hỏi ai hết, tự động niêm phong đồ đạc trong nhà mà không một lời giải thích tại sao. Cả nhà tôi đều ngơ ngác nhìn họ. Rồi một tiếng quát lớn vang lên:

- Các anh kia! Gờ mắt kiếng xuống hết!

Anh Tư tôi giải thích:

- Gia đình tôi cận thị mà bộ đội! Xin cho chúng tôi được mang kiếng, không có kiếng, chúng tôi không thấy đường.

Một tiếng quát lớn nổi lên:

- Không được, bỏ xuống hết!"

Ba tôi và anh em tôi vội bỏ kiếng xuống. Rồi một bộ đội khác quát tiếp:

- Không ai được lấy bất cứ cái gì ra khỏi nhà nghe chưa! Phải chờ lệnh cấp trên.

Thế rồi họ rời khỏi nhà anh Tư tôi trước những cặp mắt ngờ ngác của chúng tôi và tiếng khóc la của các cháu bé vì sợ hãi. Tôi đứng lặng người, nhìn cảnh ba tôi và các anh em tôi bị sỉ nhục mà lòng tôi quặn thắt, đau đớn biết chừng nào cho một đất nước không luật pháp và người dân không được tôn trọng.

.....

Sau hai tháng nghỉ phép, tôi trở lại cơ quan làm việc, vừa tới cổng gặp anh Tính ở Phòng Thu Ngân cũng vừa tới. Anh lên tiếng:

- Chào Chị Điệp! Hôm nay chị đi làm lại hả?

Tôi gật đầu hỏi anh:

- Sau biến cố, mọi người ra sao anh Tính?"

Anh nói khẽ:

- Chán lắm chị ơi! Thay đổi rất nhiều! Gia đình Bác Kính Tổng Thơ Ký và một số ông lớn đã đi nước ngoài rồi! Chị vào làm việc rồi sẽ biết rõ.

Tôi từ giả anh, bước vào phòng Xuất Nhập Cảng, dự định chào Bác Hai nhưng bác không có trong phòng. Một phụ nữ, tóc ngắn chấm vai, mặc áo bà ba vải bông, khoảng chừng 30 tuổi, đang ngồi vào ghế của Bác Hai. Tôi nhìn chị lên tiếng:

- Chào chị! Tôi là nhân viên phụ trách Bộ Phận Xuất Cảng. Hôm nay, tôi trở lại làm việc sau hai tháng nghỉ phép không ăn lương vì lý do sức khỏe."

Chị nhìn tôi chăm chú rồi tự giới thiệu:

- Tôi là Kiều, cán bộ, hiện giữ chức vụ Quản Lý phòng Xuất Nhập Cảng. Tôi biết tình trạng của chị rồi. Chị có thể về chỗ làm việc.

Tôi chào chị Kiều, trở về bàn mình. Tôi chưa biết phải làm gì bây giờ, nhìn chung quanh thấy các đồng nghiệp nữ đều mặc áo bà ba và im lặng như sợ hãi điều gì. Thình thoáng họ ngược lên nhìn tôi như muốn chào hỏi nhưng không dám mở lời. Tôi nhìn lại áo dài tôi đang mặc, lại khoác thêm chiếc áo bầu bên ngoài, tôi thấy tôi khác hẳn mọi người nơi đây. Không khí thật ngột ngạt khó thở, tôi đứng lên ra ngoài, ngang qua phòng bảo vệ, thấy mấy anh bộ đội ngồi trong đó. Họ giăng mắc mùng màn, treo quần áo tùm lum trong phòng. Tôi cảm thấy thật khó coi trong một cơ quan làm việc! Tôi vào nhà vệ sinh định rửa tay, gặp ngay Thúy Liễu phụ trách ngành nhập cảng quần áo lót phụ nữ đang ở đó, nàng nhìn tôi nói:

- Bây giờ mà mày còn dám mặc áo dài như tiểu thư vậy! Bà Kiều ghét ai mặc áo dài lắm! Dù không nói ra nhưng họ rất kỳ thị tội mình. Mày cẩn thận đó!

Thúy Liễu nói xong, không đợi tôi trả lời, bước nhanh ra ngoài, Tôi cũng trở về bàn làm việc.

.....

Qua ngày hôm sau, tôi vẫn mặc áo dài đi làm vì đâu có lệnh cấm tôi mặc áo dài. Chị Kiều mở phiên họp bất thường, tất cả chúng tôi có mặt đầy đủ, chị lên tiếng:

- Cơ quan chúng ta từ nay không còn lao công làm tạp dịch nữa, các anh chị phải thay phiên nhau dọn dẹp nhà vệ sinh và quét dọn phòng làm việc. Đây là lệnh của cấp trên, tôi thông báo cho tất cả anh chị trong phòng ai nấy phải nghiêm chỉnh chấp hành.

Chị Kiều vừa dứt lời, tôi giơ tay nói:

- Tôi xin trình bày với chị Kiều, hoàn cảnh của tôi đang mang thai, sức khỏe lại yếu, tôi không thể chấp hành lệnh cấp trên trong lúc này. Xin chị trình lên Ban Giám Đốc việc này dùm tôi.

Chị Kiều có vẻ không vui với lời phát biểu của tôi, nhưng chị cũng miễn cưỡng trả lời:

- Tôi thấy chị lao động được mà, nhưng tôi sẽ trình lên Ban Giám Đốc việc chị không muốn chấp hành lệnh.

Chị nói tiếp:

- Tôi cũng thông báo một tuần nữa sẽ có đồng chí Lam từ Hà Nội vào thay tôi điều hành Bộ Phận Tài Vụ cho ngành Xuất Nhập Khẩu ở đây. Các anh chị sẽ làm việc trực tiếp với đồng chí Lam sau này. Bây giờ các anh chị có thể về chỗ làm việc.

Phiên họp chấm dứt sau những mệnh lệnh, không để cơ hội cho bất cứ ai phát biểu. Tôi nghĩ thầm: "*Dân miền Nam bắt đầu ném mùi cai trị độc đoán của Cộng Sản.*"

.....

Vài ngày sau, tôi nhận công tác mới ngồi gác cổng cơ quan, nhiệm vụ của tôi là ghi tên họ những ai ra vào cơ quan làm việc. Tôi không còn làm việc của tôi trước đây ở Bộ Phận Xuất Cảnh nữa, nhưng bộ phận này cũng chưa có người thay thế. Tuy tôi được Ban Giám Đốc cho miễn làm lao công tạp dịch nhưng họ không tin tưởng nên không giao nhiệm vụ quan trọng cho tôi làm và họ đang theo dõi từng hành động của tôi vì lý lịch vợ lính VNCH của tôi.

Cộng Sản chiếm miền Nam gần hai tháng nhưng vẫn chưa có chánh quyền dân sự nên vẫn còn trong tình trạng quân quản, tức là miền Nam do quân đội cai trị. Vùng đất Từ Sài Gòn đến Phước Long do Sư Đoàn 3 Quân Khu 7 quản lý.

Tôi vừa đi làm về, hai đứa con tôi chạy ra ôm tôi mừng rỡ, chồng tôi bế đứa bé lên, tôi dắt đứa lớn vào nhà. Chồng tôi thấy tôi có vẻ mệt mỏi nên lo lắng hỏi:

- Sao anh thấy em như không được khỏe?

Tôi cười đùa để trấn an anh:

- Có thể em bị mệt vì thiếu hơi anh đó! Em đâu còn ngồi dựa hơi anh trên xe Jeep như ngày nào! Bây giờ em phải đi xe buýt lại còn mang bụng bầu bốn tháng lợi bộ nữa đó anh! Tội nghiệp vợ anh chưa?

Chồng tôi nhìn tôi cười nói:

- Tội nghiệp em thật! Phải chi anh mang được dùm em cái bụng bầu.

Chúng tôi nhìn nhau cười, hai con không hiểu gì cũng cười theo. Chợt đứa con lớn lên tiếng:

- Con đói bụng rồi Mẹ.

Chồng tôi nắm tay nó nói:

- Để Mẹ thay đồ, nghỉ ngơi! Ba cho hai con ăn cơm nha!

Tôi nhìn theo ba cha con đi vào nhà bếp. Tôi cảm thấy thương chồng tôi rất nhiều và lo lắng không biết gia đình tôi sẽ ra sao dưới chế độ Cộng Sản.

Sau buổi cơm chiều, chồng tôi báo tin tôi hay, anh phải đi trình diện cải tạo vào sáng hôm sau. Cũng như các sĩ quan quân đội VNCH khác, anh bị gọi đi học tập cải tạo 15 ngày theo quy định của Chính Phủ Cách Mạng. Tôi ngở ngàng nhìn anh hỏi:

- Anh biết tin này từ bao giờ vậy anh?

Anh nghiêm mặt trả lời:

- Mới sáng nay thôi em à!

Tôi yên lặng chưa biết nói gì thì anh nhìn tôi nói tiếp:

- Em đừng lo lắng quá! Anh chỉ đi học có 15 ngày thôi! Anh sẽ về lại với mẹ con em.

Tuy nói vậy nhưng tôi biết chồng tôi buồn và lo lắng không kém gì tôi. Suốt đêm chúng tôi trăn trở không ngủ được. Chồng tôi dặn dò tôi mọi chuyện, chú tâm vào sức khỏe của tôi và các con nhiều hơn cả.

Sáng hôm sau tôi dậy thật sớm, chuẩn bị quần áo và một số đồ dùng cá nhân cho chồng tôi đem theo, để anh sinh hoạt trong trại cải tạo trong thời gian quy định của Chính Phủ. Tôi cũng lo sẵn bữa điểm tâm cho anh và hai con, căn dặn Đào mọi chuyện. Trước khi đi làm, Tôi vào phòng nhìn chăm chú chồng tôi và hai con đang ngủ say. Tôi cảm thấy thương anh vô cùng. Suốt đêm qua chồng tôi không ngủ, gần sáng mới chợp mắt, nên tôi không đánh thức anh dậy để từ giã. Tôi bước ra, khép nhẹ cửa phòng, nước mắt tôi tuôn dài theo dòng suy nghĩ về một tương lai chưa biết sẽ ra sao....